

(ἐμβάλλειν = einwerfen), Embolie heisst das Steckenbleiben. Ein Embolus bleibt an einer Stelle eines Gefässes hängen, sobald die Lichtung des immer enger werdenden Gefässes seinen Durchtritt niet gestattet . . . , oder indem all seine Dimensionen allerdings kleiner sind als die Gefässlichtung, das Körperchen aber bei einer geringen Stromgeschwindigkeit an die Gefässwand gelangt und an ihr haftet . . .”

Embolie, het vastraken, kan dan ook allerwege voorkomen: in arteriën, in arteriolen, in capillairen, in venen (denk maar aan de parasieten-embolie via het portale stelsel) en in lymfevaten. In verreweg de meeste gevallen raakt een embolus vast in een arterie, dat ben ik gaarne met collega DONKERSLOOT eens. Men kan trouwens het woord embolus moeiteloos in relatie brengen met τὸ ἐμβολόν of ὁ ἐμβολός: wat ergens anders ingedrongen is, een wig.

Overigens heeft de uitdrukking „arteriële embolie” met dit alles niet eens zoveel van doen. Het woord „arterieel” doelt hier op iets anders. Immers in de klinische literatuur wordt de embolie onderscheiden:

1. al naar de aard van het „mitgeführte Körperchen”: lucht-, vet-, stolsel-, kogel-, tumorembolie;
2. al naar het orgaan waarin de gevolgen van het „Steckenbleiben” zich manifesteren: long-, nier-, (aorta-)bifurcatie- en ook arteriële embolie, en deze laatste uitdrukking betekent niet perifere embolie (dat zijn de andere ook, en trouwens wat is centraal? Collega DONKERSLOOT suggereert dat longcirculatie en centrale circulatie synoniemen zijn, doch dit lijkt mij een kunstgreep toe) maar embolie — „das Steckenbleiben des mitgeführten Körperchens” — in een arterie van een extremitet. Het is een lelijke uitdrukking, maar ze is geheel ingeburgerd en voldoet in de communicatie uitstekend.

Collega DONKERSLOOT zal wel niet helemaal tevreden zijn. Ik eigenlijk ook niet. Het ware wellicht beter geweest indien ik had geschreven: „Stolselembolie in de arteria femoralis communis”.

Literatuur: TENDELOO, N. PH. (1925) *Allgemeine Pathologie*. 2e druk. Springer, Berlijn.

Amsterdam, 24 augustus 1967

G. DEN OTTER

BLOEDTRANSFUSIES BIJ JEHOVA'S GETUIGEN

Inderdaad is het voorstel van collega VAN BEUKERING (1967) niet origineel. In dit tijdschrift (1955, bl. 69) had hij kunnen vinden een verslag van een door mijn medewerkster FIERSTRA in het Wilhelmina Gasthuis te Amsterdam gedaan onderzoek over re-infusie van bloed dat bij dezelfde patiënt 2 à 3 weken tevoren was afgenomen.

Prof. VERMEULEN-CRANCH schreef in de *Lancet* (1962, I, bl. 747) hierover en noemde het toen een mogelijkheid bij Jehova's Getuigen.

Wij hebben het met toestemming van de patiënt bij een Jehova-Getuige gedaan, na ruim overleg met zijn geloofsgenoten. Naderhand is deze sekte, althans in Amsterdam, daarop teruggekomen en vond men ook deze handelwijze in strijd met de geloofsovertuiging.

Literatuur: BEUKERING, J. A. VAN (1967) *Ned. T. Geneesk.* III, 1385.

Amsterdam, 24 augustus 1967

I. BOEREMA

BERICHTEN BUITENLAND

Argentinië

Vaccinatie ter preventie van influenza. — Het ministerie van gezondheid bereidt een campagne tegen influenza voor, bestemd voor de armste wijken van Buenos Aires. De Cyanid International steunt de actie met een geschenk van 100.000 doses. (*Rif. med.*, 29 juli, bl. 840).

Canada

Ziekte van Parkinson. — Een werkgroep van het Queen Mary Veterans Hospital te Montreal vroeg ter gelegenheid van een studie van de therapie van de ziekte van Parkinson tevens antwoord op de twee volgende vragen: 1. Hoe breidt de ziekte zich over de verschillende lichaamsdelen uit? 2. Wat is de invloed van de leeftijd op de loop van de ziekte? „We have used our results to construct a hypothesis about the disease to the effect that in most patients the clinical signs appear and symptoms progress because of the „normal” loss of healthy neurones with increase in age.” (*Canad. med. Ass. J.*, 8 juli, bl. 49).

Engeland

Fall-out and strontium. — Na de explosie van de eerste waterstofbom in 1954 werd op vele plaatsen ter wereld de radioactieve neerslag meetbaar. De betekenis hiervan houdt verband met de depositie van strontium-90, een radioactieve isotoop met affiniteit tot calcium. Aldus verschaft postmortaal onderzoek van het beenderstelsel (wervels en femora) een kwantitatief gegeven. Analyses van dien aard worden uitgevoerd in de Capenhurst Laboratories van de United Kingdom Atomic Energy Authority en door de Medical Research Council te Glasgow. De uitkomsten van deze onderzoeken wekten tot nog toe geen ernstige ongerustheid „but valuable information is beginning to emerge from the study of the long series of results now available and from comparisons with other countries, where diet and weather conditions lead to differences in uptake of radio-active fall-out”. (*Lancet*, 5 aug., bl. 325).

Verpleging van bejaarden. — In een onlangs verschenen boek, getiteld *Sans everything*, zijn anonieme beschuldigingen gericht tegen ziekenhuizen waar patiënten, in het bijzonder ouden van dagen, op niet humane wijze worden behandeld. Het parlement reageerde op de publikatie en de minister van gezondheid streeft naar een zakelijk onderzoek van de klachten. „The method of presentation — a series of anonymous charges against unidentifiable persons in unnamed hospitals — had caused unmeasurable distress and anxiety not only to nursing and other staff but to relatives and friends of patients, present and future”. (*Brit. med. J.*, 22 juli, bl. 250).

Verenigde Staten

Escherichia-coli-pneumonie. — Twee artsen, werkzaam in het Detroit General Hospital en de Wayne State University School of Medicine, maakten een bijzondere studie van patiënten met pneumonie, veroorzaakt door gramnegatieve bacillen: *Klebsiella pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa* en *Proteus*-soorten. In de loop van 2½ jaar bestudeerden zij 82 gevallen, meestal bij mannen van middelbare leeftijd, lijders aan diabetes mellitus, alcoholisme, hartziekte of chronische longaandoeningen. De *New England Journal of Medicine* van 20 juli bevat het rapport betreffende 20 *Escherichia-coli*-gevallen; als bron van besmetting fungeerde in het algemeen een acute of chronische aandoening van maagdarmkanaal of urinewegen.